

Att kompostera hemma

- så gör du

Till dig som ska kompostera hemma

Detta informationsmaterial riktar sig till dig som vill börja kompostera ditt köksavfall i en så kallad varmkompost.

Enligt Östersunds kommuns renhållningsordning måste du som vill hemkompostera anmäla detta till kommunen. Syftet är att minska risken för störningar i form av otrevlig lukt eller liknande.

I anmälan ska du beskriva vilken behållare du tänkt ha och var du tänkt placera den. Du hittar blanketten "anmälan om hemkompostering" på www.ostersund.se, eller kan få den hemskickad genom att ringa 063-14 30 00. Observera att du använder olika blanketter för fritidshus och för permanentboende.

I den här boschyren berättar vi mer om hur du ska utforma din kompostbehållare för att vi ska godkänna den. Du får också tips om hur du sköter din kompost för att den ska fungera optimalt.

Det är inte svårt att kompostera. Du behöver:

1. En kompostbehållare
2. **Strömmaterial** (halm, kutterspån, hö, finförde- lat tidningspapper, torra löv eller torrt gräs, gammal kompost eller flis)
3. **Köksavfall** (matrester, äggskal, kaffesump, hushållspapper, tepåsar, servetter, blommor och blomskräp)

Vad är en godkänd kompostbehållare?

Du kan bygga en egen kompostbehållare, eller köpa en färdig. Det viktiga är att behållaren är skadedjursäker, alltså att den är helt sluten eller har ett finmaskigt nät i botten. Det ska inte finnas några hål större än 7 millimeter i behållaren. Det är också viktigt att behållaren är väl isolerad och ventilerad. Vintertid kan man lägga isoleringsmatta runt behållaren för att behålla värmen. Om du bara ska kompostera vid ditt fritidshus, alltså inte använda komposten så ofta, behöver du inte isolera behållaren, bara se till så den är tät.

Du kan också använda en roterande behållare. Oavsett vilken du väljer beräknar du volymen efter hur många personer som finns i hushållet. För en isolerad behållare, räkna med en volym på ungefär 100 liter per person. Roterande behållare kräver inte lika stor volym, ungefär 50 liter per person.

Kompostbehållare kan du köpa på till exempel Grangården, Fresks eller i välsorterade varuhus.

Trädgårdsavfall

Tänk på att du måste ha en större behållare om du vill lägga trädgårdsavfall som löv och klippt gräs i komposten. För större mängder trädgårdsavfall rekommenderar vi en separat trädgårdsavfallskompost, eller att du tar trädgårdsavfallet till en återvinningscentral.

Hur gör jag?

Några tips när du ska börja kompostera:

- Lägg ett lager ris längst ner i behållaren. Då får komposten luft.
- Dela gärna frukt, bröd och annat avfall i mindre bitar innan du lägger det i komposten så bryts det ner snabbare.
- Blanda alltid avfallet med ungefär en tredjedel strömateriäl. Det suger upp överskottsvätska och gör komposten luftigare.
- Lägg lite strö på ytan efter att du lagt i avfallet.

Tänk på att nedbrytningen går betydligt långsammare på vintern. Den kan också upphöra helt. Om det är riktigt kallt kan du hjälpa komposten på traven genom att lägga i flaskor med varmvatten.

Det här ska du inte lägga i komposten

- Salt och väldigt hårt saltad mat
- Kol, sot, briketter och aska
- Dammsugarpåsar
- Tobaksaska och fimpär
- Sjuka växtdeklar
- Plastblöjor
- Fett - smör, olja eller stekflott
- Icke-organiska material

Om du får problem med komposten

Ibland kan komposten börja lukta illa. Det beror vanligtvis på att den inte får nog med syre. Gräv i så fall om komposten och blanda i strömateriäl.

Flugor i komposten blir du av med genom att täcka med 1 decimeter strö och sedan låta den vila en vecka.

Om nedbrytningsprocessen stannar av och värmen försvinner kan komposten behöva mer näring, det vill säga mer avfall. Om komposten är för torr vattnar du den. Är den för blöt lägger du i mer strö och blandar. När komposten fungerar som den ska är den varm och luktar inte illa. Konsistensen ska vara ungefär som en urkramad tvättsvamp.

Vad händer sedan?

När värmen försvunnit från komposten och innehållet börjar likna jord är nedbrytningsprocessen färdig. Det kan ta allt från två månader till betydligt längre tid. Hur länge det tar beror bland annat på vädret och på hur du sköter komposten.

Du ser oftast med blotta ögat att komposten är klar. En mogen kompost liknar jord, luktar jord (det kan finnas enstaka större bitar avfall kvar) och har slutat att avge värme. Volymen har också minskat betydligt, ca 40-80 %.

Använd kompostjorden

När du tar kompostjorden direkt från komposten är den fortfarande grov och klumpig, men du kan ändå lägga ut den i ett tunt lager direkt under träd eller buskar.

Det bästa är att efterkompostera tills jorden blir smulig och fin. Det gör du enklast i en trädgårdskompost eller bara i en hög på marken. Täck gärna över med en presenning eller liknande så lakas inte näringen ur av regn eller smältvatten.

Om du vill använda jorden till krukväxter så tänk på att inte ha mer än en tredjedel kompostjord, annars får krukväxterna en näringschock. En bra blandning är 1/3 kompostjord, 1/3 ogödslad torv och 1/3 sand.

Du bör inte använda kompostjorden till späda plantor eller som såjord, eftersom näringshalten kan vara för hög och det kan finnas svampar i jorden som angriper späda plantor.

Mer information och kontakt

Om du vill veta mer eller har några frågor kan du ringa 063-14 30 00. Du kan också kontakta oss via e-post: miljoochhalsa@ostersund.se.

Du hittar aktuell information om kompostering, återvinning och annat, samt blanketter och broschyrer på www.ostersund.se/boleva.

Mer information om hur du sorterar ditt avfall finns i broschyren **Sorteringsguiden** som du hittar på www.ostersund.se/sopor. Du kan också ringa 063-14 30 00 och beställa en pappersbroshyr.